

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Bendrieji nacionaliniai teismai Liikmesriikide üldkohtud

Čekija

Tšehhi Vabariigi kohtustruktuur koosneb 89 piirkondlikust kohtust, kaheksast maakonnakohtust ja Tšehhi Vabariigi kõrgeimast kohtust.

Üldkohtud – sissejuhatus

Kohtualluvus tsiviilasjades

Tsiviilasju lahendavad piirkondlikud kohtud, maakonnakohtud, kõrgemad kohtud ja Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus.

Esimese astme kohtud

Piirkondlikud kohtud arutavad vaidlusi ja muid õigusküsimusi tsiviil-, töö-, perekonna ja äriõiguslikes asjades siis, kui ühelgi muul kohtul ei ole seaduse kohaselt sisulist pädevust nimetatud asjades.

Muid küsimusi, mis ei ole eraviisilise iseloomuga (nt vahekohtunike määramine ja ametist vabastamine, vahekohtu otsuse tühistamine jne), peavad piirkondlikud kohtud arutama ja otsustama tsiviilkohtumenetluses, kui seadus seda ette näeb.

Piirkondliku kohtu pädevusse kuuluvaid asju arutab tavaliselt ainuisikuliselt otsustav kohtunik.

Kui seaduses on nii ette nähtud, arutab töö- ja muid küsimusi kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast koosnev kolleegium.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 9 lõikes 2 ja § 9a nimetatud juhtudel ja vaidluste puhul on esimese astme kohtuks maakonnakohus.

Maakonnakohtus kui esimese astme kohtus toimivas menetluses arutab ja võtab otsuse vastu üks kohtunik; kolleegiumi eesistujast ja kahest kohtunikust koosnev kolleegium arutab ja teeb otsuseid esimese astme menetluses, kui seadus seda ette näeb.

Kõrgeim kohus teeb esimeses astmes otsuse rahvusvahelise eraõiguse seaduse nr 91/2012 § 51 alusel. Neil asjaoludel tunnistab kõrgeim kohus välisriikide kohtute lõplikke otsuseid.

Kõrgeim kohus peab istungeid kolleegiumi või suurkojana.

Teise astme kohus

Kui esimeses astmes arutab asja piirkondlik kohus, on apellatsioonikohtuks (teise astme kohtuks) maakonnakohus.

Kui esimeses astmes arutab asja maakonnakohus, on apellatsioonikohtuks kõrgem kohus.

Kõrgem kohus arutab asju kolleegiumina, mis koosneb eesistujast ja kahest kohtunikust, kui puuduvad vastupidised erisätted.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Tšehhi Vabariigi õigusaktid leiate [Tšehhi Vabariigi valitsuse ametlikust portaalist](#).

Kas juurdepääs õigusvaldkonna andmebaasile on tasuta?

Jah, ainult see portaal pakub õigusakte tasuta.

Kohtualluvus kriminaalasjades

Kriminaalasju lahendavad piirkondlikud kohtud, maakonnakohtud, kõrgemad kohtud ja Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus.

Esimese astme kohtud

Kui seaduses nr 141/1961 kriminaalmenetluse kohta ei ole sätestatud teisiti, arutab kriminaalasja esimeses astmes piirkondlik kohus.

Kriminaalasja lahendab kohtus kohtunike kolleegium või üks kohtunik; kolleegiumi esimees või üheliikmeline kohtukoosseis otsustab üksinda ainult juhul, kui see on seaduses sõnaselgelt ette nähtud. Piirkondliku kohtu kolleegiumid koosnevad eesistujast ja kahest kohtukaasistujast. Kolleegiumi eesistuja või kohtunik võib tegutseda ainukohtunikuna. Kolleegiumi eesistujaks võib olla ainult kohtunik.

Maakonnakohtud arutavad esimese astme menetluses kriminaalasju, mille eest on seadusega ette nähtud vähemalt viieaastane vangistus või mille puhul võib kohaldada erandlikku karistust. Ka kriminaalmenetluse seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud kuritegude puhul, isegi kui vangistuse alammäär on madalam, on esimese astme kohtuks maakonnakohus.

Maakonnakohtud tegutsevad kolleegiumidena. Üheliikmeline kohtukoosseis teeb otsuseid kohtumenetlust käsitlevates seadustes sätestatud juhtudel.

Maakonnakohtu kolleegiumide koosseis on järgmine:

esimeses astme kriminaalasja lahendamisel kolleegiumi esimees ja kaks kohtukaasistujat;

muudel juhtudel kohtu eesistuja ja kaks kohtunikku.

Kolleegiumi eesistuja või kohtunik võib tegutseda ainukohtunikuna. Kolleegiumi eesistujaks võib olla ainult kohtunik.

Teise astme kohus

Piirkondliku kohtu otsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse lahendab kõrgem maakonnakohus. Esimeses astmes tehtud maakonnakohtu otsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse lahendab kõrgem kohus.

Kõrgem kohus peab istungeid kolleegiumina, mis koosneb eesistujast ja kahest kohtunikust, kui puuduvad vastupidised erisätted.

Kohtualluvus haldusajades

Kohtusüsteemi roll haldusajades on kaitsta füüsiliste ja juriidiliste isikute subjektiivseid õigusi avaliku õiguse kohaselt.

Seda ülesannet täidavad **halduskohtud**. Tegemist on erikolleegiumidega maakonnakohtute süsteemis, mis toimivad esimese astme kohtutena.

Halduskohtute koosseis on järgmine: maakonnakohtu eesistuja, eesistuja asetäitjad ja kohtunikud. Kohtuasja arutab kolmest kohtunikust koosnev kohtukoosseis.

Halduskohtud teevad otsuseid järgmistes küsimustes:

kaebused haldusotsuste peale, mille on välja andnud täitevorgan, kohaliku või piirkondliku omavalitsuse organ, füüsiline või juriidiline isik või muu organ, kes on volitatud otsustama füüsiliste ja juriidiliste isikute õiguste ja kohustuste üle avalikus halduses (edaspidi „haldusorgan”);

kaitse haldusorgani tegevusetuse eest;

kaitse haldusorgani ebaseadusliku sekkumise eest;

hagid kohtualluvuse küsimustes;

valimis- ja kohalike või piirkondlike rahvahääletustega seotud küsimused;

erakondade ja poliitiliste liikumistega seotud küsimused;

seadusega vastuolus oleva üldmeetme või selle osa kehtetuks tunnistamine;

kohtunike, kohtuametnike, prokuröride ja kohtutäituritega seotud distsiplinaarküsimused;

teatud kutsealase käitumise reeglitega seotud küsimused.

Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus on viimase astme halduskohus ja selle koosseisu kuuluvad kõrgeima halduskohtu eesistuja, eesistuja asetäitjad ja kohtunikud. Kohtuasja arutab tavaliselt kolmest kohtunikust koosnev kohtukoosseis.

Lisaks apellatsioonkaebuste arutamisele otsustab kõrgeim halduskohus erakonna või poliitilise liikumise lõpetamise, nende tegevuse peatamise või jätkamise, kohtualluvuse küsimuste ning üldmeetme või selle osa tühistamise üle. Kõrgeima halduskohtu täiendav sisuline pädevus on sätestatud konkreetsetes seadustes.

Lisateave veebisaidil [Euroopa justiitsatlas tsiviilasjades – Tšehhi Vabariigi kohtusüsteem](#).

Lisateavet leiate järgmiselt veebisaidilt: [Nejvyšší správní soud](#) (Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus).

Seotud lingid

[Kohtusüsteem](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.